

Milí přátelé,
za císaře Augusta zvedalo lidi ze židli a tepla jejich domovů nařízení zaregistrovat se v rodném městě pro účely daňového přiznání. Zástupy se vydaly na cesty, každý do svého rodného města – a do toho přišly první vánoce: Dnes už císaře Augusta nepotřebujeme, máme totiž Vánoce: Jen co se v kalendáři objeví, vydávají se zástupy na cestu. Početnější do suprmárek a poněkud menší, ale zas ne tak malé na Štědrý večer - do kostelů... Vánoce, to je obchodní a společenská veličina, která rozpohybuje davy, srovnatelné s těmi zástupy z dob císaře Augusta. Nebudu si na to teď stěžovat - vždyť jestli někoho z vás zavedlo vánoční proudění davů až sem, tím líp. Jste tady, a tak poslouchejte:

V těch dnech, kdy se davy dávají na své cesty, se začíná odvíjet ještě další příběh: *I stalo se - že císař Augustus vydal své nařízení... I šel každý do svého rodného města, protože občanky ani rodné listy tehdy ještě neměli. A v rámci toho pohybu se vydal na cestu i Josef z rodu Davida a jeho těhotná snoubenka.*

Patří přitom k povaze věci, že VYPRÁVĚČŮV POHLED se v té chvíli NAPROSTO PROMĚNÍ - jak kdybyste měli před sebou střih ve filmu. Nejprve to bere kamera v globále, z vrchu, tedy z pohledu toho nejvyššího, z pohledu císaře Augusta. Z tohoto pohledu vidíš plné silnice, plná města, plné obchody, hemžící se lidské mraveniště... A pak najednou PŘIJDE STŘIH - a pohled úplně zespoda, z prachu cesty, po níž se ubírá Josef s Marií, zasnoubenou sobě manželkou těhotnou. Takhle nás evangelista upozorní, že v rámci toho mumraje, nařízeného z císařského paláce, probíhá ještě další děj. Ovšem, tohle už je děj skrytý. Děj, který ti při tom pohledu z vrchu, tedy při pohledu "po-vrchním" může velmi lehce uniknout.

Tenhle ostrý přechod nepřejdeme jen tak. Tenhle střih - od vše-obecného k zvláštnímu - od pohledu na anonymní davy k tváři jednoho konkrétního člověka - od potentátských nařízeních, která roztáčejí kola dějin, k příběhu jedné rodiny - to k biblickému vyprávění patří naprosto nezaměnitelně. Jako posluchačům vánočního evangelia nám to umožňuje podívat se na život i na svět okolo novým pohledem, s novým zaostřením: Pro příběh naděje a lásky není důležitý pohled na valící se davy - pohled, který vidí počty, tabulky, statistiky. Pro příběh naděje a lásky - pro naše setkání s Bohem naděje a lásky - má zásadní význam, když uprostřed toho nepřehledného proudění zástupů potkáš najednou určitého člověka, jeho nezaměnitelnou tvář, jeden zvláštní příběh, osud. Koneckonců, víte, jak může být milé, když uprostřed předvánočního shonu narazíte na někoho, koho jste dlouho neviděli. Dáte se s ním do řeči, probíráte, co děti, žena, práce – a na chvíli vás přejde onen všeobecně panující předvánoční pocit, že nestíháte a na nic není čas. Takhle může začít třebas i naše setkání s Josefem a Marií. Třeba nás až dosud unášelo všeobecné vánoční vlnobití. Teď se najednou z toho všeobecného mumraje vyloupl příběh Josefa, Marie - a ovšem toho, kterého Marie nosí pod srdcem.

S těmihle třemi se zastavme.

Nemáme při tom setkání přeslechnout, **kam míří**: Do judského Betléma. Do místa, obestřeného zvláštními mesiášskými nadějemi - do míst, o nichž prorok zpívá: A ty

Betléme, ač jsi v Judsku pokládán za bezvýznamnou díru, přece - právě z tebe – vyjde mesiášský pastýř, dárce záchrany a pokoje.

Už kdysi proroci pohlédli na zapadákov, zvaný Betlém - a nahlas vyzpívali: Neskládejte v mocných naději. Přestaňte spojovat své životní očekávání s tím, kam se valí davy v metropoli; s tím jaké trendy zrovna panují a jaké pořady mají nejvyšší sledovanost.

Pro naši naději je důležitý příběh Boha, který se jako Bůh projevuje na těch **nejméně očekávatelných místech**: Ujímá se bezbranných, co uprostřed života a světa zůstali ležet převálcování rozhodnutím nejružnějších malých i velkých potentátů. A zrovna tak těch, kdo zůstávají mimo pozornost valících se zástupů – nebo rovnou pošlapání a zadusání. A navíc si k téhle službě milosrdenství a lidskosti **vybírání ty nejméně předpokládané figury**: Začalo to, když si vyvolil bezdětného Abrahama, Izáka a podrazáka Jákoba, anebo když si k vysvobození svého zotročeného lidu vybral zrovna emigranta Mojžíše.

A pokračovalo, když si za pomazaného, mesiáše vyvolil Davida. Pubertáka, co kolem Betléma pásal stáda – a pak Goliáše oloupil a přestrašené Izraelce vysvobodil.

Tahle červená nit zvláštního, křehkého příběhu nečekaných svědků Boží naděje, svobody a lásky se začíná ozývat v pouti Josefa a Marie do Betléma - **a právě v Betlémě se stane tělem**: *I stalo se - když tam byli - naplnili se dnové, aby porodila. I porodila syna svého prvorozeného - a plénkami ho obvinula - a položila jej v jeslech, protože neměli místa v hospodě.*

Porodila prvorozeného. Porodila toho jednoho, jednoho zvláštního. Porodila toho, který zvýrazní a protáhne tu zvláštní červenou nit Boží lásky, naděje a víry. Porodila toho, v jehož příběhu potkáš tvář Boha naděje a lásky. Proto, bude v celém svém dalším vyprávění evangelista zvat a dosvědčovat: Právě příběh toho jednoho stojí za to vnímat s veškerým očekáváním. Na něj bude odtud upjata Boží pozornost - a na něj ať se upne všechna naše pozornost. A on naopak bude nezaměnitelným způsobem upírat naši pozornost k Bohu. Vždyť co ten jeden, jedno-rozený bude vyprávět a činit, na to bychom sami od sebe sotva přišli.

Mnoho říká už tím, **kde se v tom Betlémě narodil**:

Nebylo pro něj a jeho příchod do světa místo nahoře, v patře, v pokojích pro majetné hosty, ale jen dole, ve stáji, ve žlabu. Však se také bude zabývat právě těmi, pro které není místa ani mezi úspěšnými, ani mezi zdravými, ani mezi slušnou náboženskou společností. A jeden z jeho nejpůsobivějších příběhů bude vyprávět, že k nebeskému Otci se můžeš obrátit a vrátit, i když jsi skončil úplně na dně.

Nic lidského mu není a nebude cizí - hlavně nic z lidské bídy, nízkosti, skleslosti. Skleslým, pokleslým ba zcela padlým bude zvěstovat Boží blízkost, hladové sytit, ztracené ovce nalézat a vracet do společenství. Těm, které nikdo nebere, vyřídí, že v království Božím je místa dost. Tak bude působit radost a pokoj. Tak vlije naději, tak obdaří svobodou.

A tohle všechno není a nebude jen jakýsi chvilkový vánoční sen. Žádná boží virtuální realita, která zmizí, až doběhne sváteční software a přepneme na programy všedního dne. Tohle je skutečnost. Skutečnost tak skutečná, jako je novorozenecký křik a počurané plínky onoho novorozence.

K tomu nás chtělo evangelijní vyprávění soustředit - abychom nakonec v tom jednom, Mariině prvorozeném, potkali Boží tvář. Nezaměnitelnou tvář lásky, pomoci, darované nové šance. Světlo milosti a pravdy. Tím se můžeme nechat ozářit – a třeba rozzářit i rozezpívat radostí.

Spasiteli, tvůj příchod slavíme, za setkání s evangeliem o tvém narození děkujeme. Buď s námi, aby vděčnost za vánoční setkání s tebou nevystřídalo zklamání - ani únava a poddanost všedním dnům. Amen.

Štědrý večer '18 Lk 2,1-7

289,1-3

In: Připomínati budu skutky Hospodinovy, ano, připomínati budu podivuhodné činy tvé od starodávna a přemýšleti o všelikém díle tvém a o skutcích tvých rozjímati. ... Ty jsi ten Bůh, jenž činí podivuhodné věci. AMEN. (Ž 77,12nn)

Píseň 442

Modlitba

Náš Pane - tvou zvláštní blízkost si teď chceme připomínat a slavit. Vždyť nemusíme pracně hledat radost a pokoj, vždyť nemusíme obstarávat lásku ani zařizovat naději - ale smíme to vše přijímat od tebe.

Stojíme nad tím v hlubokém úžasu - vždyť co jsme my, že si náš všímáš - že nás obdarováváš? - Tvůj příběh nám moc neříká, čekáme od tebe málo, bližší je nám myslet na sebe než na bližní. Zvykli jsme si, že v našich vztazích vládne lhostejnost a sobectví a mezi národy nesnášenlivost a kořistnictví - a nečekáme, že se na tom něco zlepší.

O to víc děkujeme za betlémskou událost – za narození Ježíše. Dej nám i dnes zaslechnout, že je to událost nosnější a důležitější, než všechno, co ubíjí naději, maří svobodu, a bere radost a pokoj. Dej i nám potkat v narozeném spasiteli dary tvář tvé milosti a pravdy.

1. čtení Mi 5,2-5

Píseň 293

kázání

Píseň 288

Ohlášení

Svíčky

U tebe je pramen žití, když ty jsi nám světlem, spatřujeme světlo. (Ž 36)

- děti dopředu roznést světlo

preludium

Přímluvy

Spasiteli

- narodil se s na okraji lidského zájmu, přehlížen těmi, kdo něco znamenali a pokládali se za zbožné a správné lidi. Prosíme za – ty, které míváme na svých cestách – ty, o jejichž trápeních a nouzích nechtějí vědět úspěšní a zdraví a vážení. Za ty, jejichž utrpení se nedostane do zpráv a nemá šanci vzbudit aspoň trochu soucitu.

Přicházíš jako ztělesnění Božího rozhodnutí obnovit člověka a stvoření. Prosíme za církev, ať toto evangelium neznetvořuje svou zapšklostí, předsudky nebo šířením strachu a paniky. Prosíme za ty, kdo inspirováni tvým milosrdenstvím slouží v nemocnicích, léčebnách, ústavech, kdo pomáhají uprchlíkům, kdo se věnují lidem obtíženým vinou a traumaty.

Přišel's do světa, jehož běh ovlivňují císařové a jim podobní

mocní a všemocní. Ať se svědkové tvého evangelia dokážou postavit lidským lžím a manipulacím. Prosíme za všechny, kdo obnovují možnosti k lidskému životu na místech zničených válkami, tam, kde řádila nenávist, hrubá síla, kde vítězilo ponižování slabších a bezbranných.

Vysvobozuj nás k lásce, která není naivní ale vytrvalá. K zápasu o spravedlnost a lidskou důstojnost. K tomu nás inspiruj svým příběhem. Ve tvém jménu voláme:

Otče náš...

Poslání Fp 2,14-16

Požehnání

Milost Pána našeho Ježíše Krista, láska Boží a přítomnost Ducha Svatého s vámi se všemi. AMEN.

Píseň 281